

در این مجلد

معارفی از قرآن

www.ketab.ir

شهید مہراب

آیة اللہیتہ عبدالحمید تغیب

سرشناسه: دستغیب، عبدالحسین، ۱۳۹۲ - ۱۳۶۰.

عنوان و نام پدیدآور: معارفی از قرآن / سید عبدالحسین دستغیب.

وضعیت ویراسته: [ویراست ۲].

مشخصات نشر: [قم]؛ جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۴۷۶ ص.

شابک: ۳ - ۲۲۷ - ۲۷۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 470 - 227 - 3

یادداشت: چاپ چهارم: ۱۳۷۴.

یادداشت: چاپ هشتم: ۱۳۷۷.

یادداشت: چاپ یازدهم.

یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان «معارفی از قرآن: تفسیر سوره شریفه حدید» توسط

انتشارات فقه در سال ۱۳۵۸ منتشر شده و نیز در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۴۵۲] - ۴۵۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر: معارفی از قرآن: تفسیر سوره شریفه حدید.

موضوع: تفاسیر (سوره حدید).

شناسه افزوده: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی.

رده بندی کنگره: ۱۳۸۸ م ۵ / ۱۰۲ BP

رده بندی دیویی: ۱۸ / ۱۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۱۳۹۰۸

معارفی از قرآن

- مؤلف: شهید محراب آقا سید عبدالحسین دستغیب رحمته الله علیه
- موضوع: تفسیر
- قطع: وزیری
- نوبت چاپ: سزدهم
- چاپ و نشر: دفتر انتشارات اسلامی
- تعداد مجلدات: یک جلد
- تعداد صفحات: ۴۷۶
- تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۵
- شمارگان: ۲۰۰۰

بیشگفتار

قبل از شروع در مضمون کتاب، لازم است از نعمت بزرگ خداوند که به ملت ایران ارزانی داشته، یاد ابرام و سپاسگزاری شود. چه فرخنده روزگاری است که انقلاب عظیم اسلامی ملت ایران را بخون شهیدان و زحمت و جراحت زخمیها و خسارات مادی و اقتصادی پیشه‌وران و خلاصه، نه‌های همه اقشار به ثمر رسید و دیو طاغوت از این سرزمین رانده شد و فرشته الهی، نم‌الحق قرآن و فضیلت، مظهر علم و عدالت، قلب ملت و امام امت، حضرت امام خمینی - أطال الله عمره وأهلك عدوه - قدم بر دیده رنج‌دیده مسلمانان نهاد و ایران را به قدوم خود روشن ساخت و به خواست خدای بزرگ و یاری ولیعصر - ارواحنا فداه - زمام امور را به دست گرفت. آزادیهای گرفته شده بازگشت توطئه‌های دشمنان خارجی و منافقان داخلی، یکی پس از دیگری کشف و خنثی گردید و بدعت‌های بسیار و گناهان کبیره آشکار، یکی پس از دیگری برداشته شد و شعائر الهی - که نماز جمعه از بزرگترین آنهاست - برقرار گردید و خلاصه:

باش تا صبح دولتت بدمد کاین هنوز از نتایج سحر است^(۱)

پروردگارا! این نعمت بزرگ نیز مانند همه نعمتها از توست. تو را سپاس می‌گزاریم و دوام و استقرار نعمتهایت، مخصوصاً جمهوری اسلامی را از خودت خواهیم.

۱ - انوری ایبوردی.

نکاتی چند دربارهٔ زمان تفسیر سورهٔ حدید

برای روشن شدن برخی مطالب این کتاب، نخست شرح مختصری دربارهٔ زمان تفسیر و شرح این سورهٔ شریف توسط حضرت آیه الله مجاهد آقای حاج سید عبدالحسین دستغیب - دامت برکاته - به عرض می‌رسد. تفسیر سورهٔ شریف «حدید» که به نام «معارفی از قرآن» در برابر شما قرار گرفته خلاصه شدهٔ بیانات ایشان در ماه مبارک رمضان ۱۳۲۹ (ق. ه) می‌باشد که تا نصف سوره، تفسیر و شرح گردید و بقیه به سال بعد موکول شد.

در ماه مبارک ۱۳۲۸ (ق. ه) روزهای نخست، بقیهٔ سوره تفسیر گردید؛ ولی به واسطهٔ واقعهٔ پنجم رمضان و کشتار مردم شیراز و هیجان عمومی، محیط ارباب و وحشت نظامی فراهم آوردند و از جمله اقدامات رژیم منحوس پهلوی، بستن در مسجد جامع، مرکز مبارزات و محفل اجتماع جوانان مبارز و مردمان غیور شیراز بود؛ لذا به مدت دو هفته برنامهٔ تفسیر نیز به تعطیل گردید.

با باز شدن مجدد مسجد، برنامه هم دربارهٔ شروع و ضمن سخنرانیها مطالب بیدار کننده تذکر داده می‌شد، که در این کتاب هم اشاراتی به آن شده است. و بالأخره قسمت آخر و سوم سورهٔ حدید در نیمهٔ اول رمضان ۹۹ (ق. ه) در زمان پیروزی انقلاب اسلامی بیان شده و مطالب روز، از قبیل قانون اساسی و نمایندگی محاسن خیرگان (که به آن اشاره شده) مربوط به این موقعیت است.

با این شرح مختصر، وجه مناسبت بعضی مطالب در حاشیهٔ تفسیر، واضح می‌گردد.

وجه نامگذاری کتاب به «معارفی از قرآن»

این سورهٔ شریفه مطالب متعدّد و متنوع و بسیار جالبی را در بر دارد که عمده‌ترین آن، آیات ششگانهٔ نخستین آن می‌باشد که دربارهٔ اسما، صفات و افعال خداوند است و مطابق روایتی که در همین کتاب می‌خوانید، خداوند برای این که پاسخی به

درخواست طالبین معرفت خودش بدهد، سوره توحید و شش آیه نخستین سوره حدید را فرستاد و راستی عالمی از معرفت در این آیات نهفته شده که تشنگان خداشناس را سیراب می‌کند.

همچنین آیاتی که مربوط به معاد، قضا و قدر، خشوع برای خدا و غیره می‌باشد، بخش اعظم این سوره را تشکیل می‌دهد که همه «معارفی از قرآن» می‌باشد، لذا نامی بهتر برای این کتاب نیافتیم.

تسبیح همه موجودات و مالکیت خداوند

سوره حدید تسبیح کردن همه موجودات آسمانی و زمینی برای خداوند عزیز حکیم آغاز می‌شود. غیر خدا به مالکوت خود که باطن و حقیقت و به تعبیر دیگر نفس آن است - خدا را از هر چه ناراست و پاک می‌داند؛ آن خدایی که عزت و حکمتش از هر موجودی نمایان است، هر چیز را بجای خود نهاده و هر چه نیاز داشته به او داده است، خداوندی که ذلت شریک برای خود نخواسته و عزیز مطلق است.

همان خدایی که سلطنت آسمانها و زمین و آنها در میان آنها و بالا و زیر آنهاست برای اوست و مالکیت حقیقی برای اوست و در غیر او، اعتراضی و موقتی است. همان خدایی که آفریدگان را آفرید و به آنها جان داد. همان خدای جان گیرنده است که بر هر چیزی تواناست، حیات و مرگ دل نیز از اوست.

سر انسان نمونه‌ای از قدرت بی پایان

سپس در این کتاب درباره قدرت نامحدود خداوند سخن می‌رود و برای نمونه، قدرتهایی در یک و جب صورت یاد آور می‌شود که چگونه دستگاههای مختلف چشم برای دیدن، گوش برای شنیدن، بینی برای بویدن، زبان برای چشیدن و کارهای دیگر؛ همچنین مغز و سلسله اعصاب، دهان و وضع قرار گرفتن دندانها و تارهای صوتی با

حنجره و صداهای گوناگون و غیره را یاد آور می شود.

آنگاه خطوط بند انگشتان و اختصاصی بودن آن مانند تارهای صوتی را یاد آور می شود؛ یعنی هر فردی خطهای انگشتان دستش غیر از دیگری است مانند صدایش؛ لذا انگشت نگاری برای تشخیص هویت اشخاص مرسوم شده است. سپس نمونه ای از قدرت نمایی در عالم گیاهان را می خوانند.

خداوند، ازل و آخر، ظاهر و باطن

در آیات خداوند اسمای این سوره، اسمای حسنی پروردگار به نظر می رسد که خدا را به عنوان اول و آخر، ظاهر و باطن معرفی می فرماید با بیاناتی که هیچ گونه شبهه ای در ذهن خوانندگان ایجاد نشود. معنی اول را که *عَلَّةُ الْعِلَلِ* است می رساند؛ چنانچه معنی آخر را که مرجع و متهاست و برگشت همه به سوی اوست، روشن می نماید.

ظاهر بودن خدا را به اسماء و صفات و افعال و خلاصه تجلیات حق در مظاهر وجودی بیان کرده و می فهماند که در عین نهایت ظهور، کاملاً ذات مقدّس مخفی و بر همه پوشیده است، پس به افعال و اسماء، ظاهر را به حسب ذات، باطن است.

سپس سخن را به اول اضافی کشانیده و برای نمونه حادث «رَدَّ الشَّمْسِ» و سخن گفتن ملکوت آفتاب را با امیر المؤمنین علیه السلام بیان می کند که به حضرت به عنوان اول و آخر سلام کرد؛ یعنی، اول مؤمن به خدا در این امت و آخر سنی است که با پیغمبر بود و رسول خدا صلی الله علیه و آله از دنیا رفت.

آفرینش آسمانها و معانی عرش

بعد درباره آفرینش آسمانها در شش دوران سخن می رود و مقصود از ایام - که به معنی دوران است - روشن می نماید و «عرش» را به معنی تدبیر امور دانسته و احتمال این که به معنی کهکشانهای فعلی باشد، معقول دانسته و بالأخره تمام

عالم هستی را عرش خدا می‌داند.

آن‌گاه سخن دربارهٔ معلومات نامتناهی پروردگار می‌رود و در مورد آنچه از زمین بالا می‌رود - که ملکوت اعمال مؤمنین را شامل می‌شود - و آنچه از آسمان به زیر می‌آید - که همه مورد علم خداست - صحبت می‌شود.

معیت و همراه بودن خدا با بیانی شیوا و قابل درک برای همه گفته می‌شود و اثر مهمی که با توجه به این حقیقت برای تزکیه و بهبود نفس انسانی دارد، در ضمن داستان کوتاهی با توجه به دو نام خدا (یا حاضر و یا ناظر) بیان شده است.

مکافات و مجازات مبداء و معاد

سپس رشتهٔ سخن، به مآلهٔ «مبدأ» کشانده می‌شود و با بیانی رسا می‌رساند که معاد همان مبدأ است؛ همه از خدا یار و سوی خدا نیز باز می‌گردیم. سپس روشن می‌نماید که مکافات عیراز و جازات است و جزا همان پاداش مربوط به آخرت است؛ ولی مکافات، عکس العمل بر آثار وضعی و دنیوی است؛ هر عملی از هر کس سر می‌زند یقیناً جزای آخرتی دارد؛ اما ممکن است مکافات دنیوی نداشته باشد. برای شاهد مطلب، داستان ابو جهل و ابن مسعود را ذکر می‌نماید؛ در مکهٔ معظمه اوایل اسلام، ابو جهل سیلی محکمی به گوش ابن مسعود راجحت و او را مجروح می‌نماید، پس از پایان جنگ بدر، ابن مسعود سر ابو جهل را می‌برد و گوشش را سوراخ کرده، کشان کشان به سوی پیغمبر ﷺ می‌برد. این را «مکافات» گویند؛ اما جزای آخرتی اش سر جای خود محفوظ است.

اختلاف روز و شب، نشانه‌ای از عظمت خداوند

در ششمین آیه، از آیت عظیم الهی سخن می‌رود و آن، کم شدن تدریجی روز و شب و زیاد شدن دیگری است، با نظم و حساب دقیق و معین، پس از اعتدال «ربیعی»

(اول فروردین) که روز و شب یکسان است، به تدریج تا سه ماه، روز بلند و شب کوتاه می‌گردد و آخر بهار به اوج بلندی روز و کوتاهی شب می‌رسد، سپس وضع برگشته، روزها به تدریج کوتاه و بر بلندی شب افزوده می‌گردد تا به اعتدال «خریفی» (اول مهر) می‌رسد و همین برنامه تکرار می‌شود؛ خدا در اثر حرکت شمال به جنوب و جنوب به شمال زمین، با نظم معین روزانه، قدرت نمایی می‌فرماید.

آیا این حرکت دقیق - که از سالیان قبل می‌شود آن را پیش بینی کرد - بدون محرک و مایه دانایی می‌تواند باشد؟

دستورات اخلاقی برای تهذیب نفس

پس از آیات توبه، در آیه انفاق در راه خدا از مالی که به انسان عاریه داده است سخن می‌رود و روی کلمه «مسخلفین» جانشین از طرف مالک حقیقی، تکیه می‌شود تا انفاق آسان گردد. مال، مال دیگری است و ناپایدار، چه بهتر که شخص تا دستش می‌رسد از آن بهره ببرد؛ برای استدلال، به داستان مادر جعفر برمکی که برای فرش اتاقش به دنبال پوست گوسفند رفته است استناد می‌نماید.

پس از یکی دو آیه، دوباره بر مسأله «انفاق» تکیه کرد و حتی به عنوان قرض به خدا مؤمنین را تشویق به انفاق می‌فرماید، چون اثر کیمیا و انرژی نفس انسانی داشته آن را پاک و مهذب می‌نماید و گرنه میراث آسمانها و زمین از برای خداست.

نکته جالبی که در این کتاب در مبحث انفاق تأکید شده «اخلاص در انفاق» را شرط اساسی می‌داند و چند داستان جالب و کوتاه متذکر شده و از روایات چنین استفاده می‌نماید که «وام» برتر از «صدقه» است؛ زیرا احترام گیرنده نیز محفوظ می‌ماند.

نور مؤمن و ظلمت کافر در صراط

سپس به مناسبت آیات مربوط به معاد و صراط، سخن را به نور مؤمن و ظلمت

کافر کشانده و می فهماند که نورافشانی هر کس به مقدار دارایی اش می باشد، مخصوصاً نور ولایت خیلی به درد می خورد. دیگر آن که نور کسی که به کار دیگری نمی خورد بلکه دیواری میان مؤمنین و کفار کشیده می شود که برای مؤمنین، رحمت و اسباب انس و الفت است و از طرف کفار، عذاب و زحمت می باشد.

نتیجه گیریهای اخلاقی جالبی از این آیات شده و هشدار می دهد که مردم، فریب دنیا را نخورند و همیشه یاد فنای آن باشند و با یاد مرگ، سختی دل را چاره کنند.

خشوع دل، زمینه ای برای ایمان

آیه تکان دهندگان «آیا ندیده برای اهل ایمان که دلشان برای یاد خدا و آنچه از حق فرستاده است خاشع بود و مایل کسانی که از پیش کتاب به آنها داده شد (یهود و نصاری) نباشند که آرزوهای بر آنها از گردید پس دلهایشان سخت شده بسیاری از آنان فاسق اند»، شرح و بسط فراوانی داده شده مردم را از آمال و آرزوهای واهی دنیا بر حذر می دارد؛ زیرا موجب قساوت دل می گردد و ایمان در دل سخت جا ندارد بلکه با خشوع دل باید زمینه را برای ایمان به خدا آماده کرد.

پس از آیاتی درباره جان دادن خداوند به زمین، پس از مرگ آن و رشد گیاهان و حبوبات و همچنین ارزش صدقه و صدقه دهندگان و مطالب جهت دیگر، به بیان بی پایداری دنیا می پردازد.

حقیقت دنیا

حقیقت دنیا، لعب؛ یعنی کار پر رنج ولی بیهوده است و لهو، سرگرمی و بازماندن از هدف می باشد. زینت و دلربایی در امور واهی و فخر به نسب یا مال و امور اعتباری، همه فریبکاری دنیای غدار را تشکیل می دهند.

برای وضع دلربایی و در عین حال تو خالی دنیا مثالی ذکر می فرماید: باران شدید

می‌بارد و گیاه را از زمین، سبز و خرم می‌رویاند (اما چند روزی بیش نیست) سپس خشک و زرد شده به عنوان خار و خاشاک یا هیزم، سوزانده و از بین برده می‌شود (خاکسترش را نیز باد به اطراف پراکنده می‌نماید) کسانی که به دنیا دل ببندند و وضعشان چنین است که فریب شکوفه چند روزه را خورده به آن سرگرم می‌شوند و از حقیقت - که آخرت است - باز می‌مانند؛ لذا عذاب دردناکی به دنبال خواهند داشت.

آخرت، سراوار دلبستگی

بلافاصله باج به آخرت و تشویق به عمل کردن برای آن می‌فرماید: «بشتایید به سوی آمرزش پروردگارتان و بهشتی که عرض آن همچون عرض همه آسمانها و زمین است، آن بخشش خداوند برای اهل ایمان است، نه دیگران».

به مناسبت این منصب از بندگ ذکر خدا در جال روزه سخن می‌رود و از امیرالمؤمنین علی علیه السلام به عنوان نمونه باز این آخرت و سرمشق برای کار جهت آخرت «السلام علی میزان الأعمال» صحبت می‌شود. سبب آمرزش خدا که به آن امر شده‌ایم در اطاعات و توبه می‌داند و می‌نماید که مسابقه در خیرات، نتیجه ایمان است و شتاب در کار آخرت پسندیده است، چنانچه شتاب در کار دنیا ناپسند می‌باشد.

تنافی مقدرات با اختیار

از بخشهای جالب این کتاب، قضا و قدر است که به مناسبت آیه شریفه: «مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ...»^(۱) مطلب به بهترین وجهی پرورانده شده است. همه حوادث در کتاب تکوین الهی ثبت و ضبط است کوچک و بزرگ از حوادث که در آینده واقع می‌گردد، در لوح محفوظ نوشته شده است، در عین حالی که با اختیار مکلفین منافاتی ندارد و به هیچ وجه جبر در کار نیست و مقدرات الهی با

حفظ اختیار مکلفین در افعال ارادی است.

آنگاه می‌فرماید: خاصیت این تقدیرات این است که بر آنچه از کف دادید اندوه نخورید و برای امور مادی از جهت دنیوی و زوال آن شادمان شدن غلط است. برای اثبات وجود لوح محفوظ و ثبت مقدرات، به رؤیاهای صادقانه گواه آورده می‌شود؛ چیزهایی که در آینده باید واقع گردد ممکن است بعضی اشخاص در خواب از پیش ببینند بعداً همان‌طور واقع گردد. رؤیای صادقانه فراوان واقع شده و در کتاب «داستانهای حکمت» اثر حضرت مؤلف تعدادی از آنها ثبت گردیده است. همچنین به مناسبت این بحث یاد آور می‌شود که مرگ برای مرده و بازماندگان، هر دو خیر است؛ زیرا مرگ آنکه کار باشد زودتر به ثواب خداوند نایل و از زحمت دنیا راحت می‌گردد و اگر گناهان بدکار است کمتر خود را سزاوار عقوبت می‌نماید. برای بازماندگان نیز خوب است زیرا رحمت، صلوات و بخشش خداوند و هدایتش که شامل حال مصیبت دیدگان مسلمانان^(۱) به مراتب از بودن آن شخص برای بازماندگان بهتر است.

پیغمبران و کتابهای آسمانی و عدل الهی

در آخرین بخش کتاب دربارهٔ بعثت انبیا و کتابهای آسمانی و معجزات آنان سخن رفته است و غرض از بعثت را بسط عدل در اجتماع بشری می‌داند و چون برای انجام این منظور عده‌ای منافعشان به خطر می‌افتد و در نتیجه دنبال آشوب و هرج و مرج و مزاحمت دیگران می‌روند، باید قوهٔ دافعه‌ای باشد و لذا آهن را برای این منظور آفرید که دارای فواید بی‌شماری نیز می‌باشد.

آنگاه از عدل خدا در جهان آفرینش سخن رفته که هر چیز را در محل مناسب

۱- «وَلَقَدْ بَلَّوْا كُمْ بَشْرًا مِّنَ الْخُوفِ ... * أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْتَدُونَ» بقره: ۱۵۵ و ۱۵۷.

خود قرار داده است، جو اطراف زمین را کمربند نگاهدارنده کره زمین می خواند؛ زیرا مانع ریزش سنگهای آسمانی به زمین می گردد.

سپس راجع به پیغمبرانی که در آیه شریفه نام برده (نوح، ابراهیم و عیسی بن مریم) مشروحاً سخن گفته است.

رهبانیت و اسلام

در بیان به مناسبت آیه شریفه درباره «رهبانیت» سخن می رود و پیدایش آن در نصارا و نظر سنی در این باره را بیان می کند. از خرافات مسیحیها به عنوان گناه بخشی و بیعت فرعی کشیشها صحبت می کند و داستان راهب در سفر صفتین و معجزه علی علیه السلام که سبب اسلام راهب شد نقل نموده است. همچنین این حقیقت را بیان نموده که پیشرفت کمربندها در نتیجه خرابی و خرافات کلیسا بوده است و در آخر، به مناسبت مسیحیت و عیسای روح الله نتیجه می گیرد که روح الله زمان ما، «امام خمینی» است.

سفارش همه بزرگان به پرهیزکاری

آنگاه تقوا را در هر حال متذکر می شود. خدا را همیشه و مخصوصاً هنگام گناه نباید فراموش کرد. و تقوا باید در همه طبقات پیدا شود و مخصوصاً باید زهرا علیها السلام را که سرمشق بانوان پرهیزکار است، الگو قرار دهند و می فهماند که پرهیزکار، مؤمن متعهد و مسؤول است و آمرزش خداوند برای او است. خداوند دو بخش از رحمت خویش را برای مؤمن پرهیزکار مهیا فرموده است.

در برابر مؤمنین متعهد و پرهیزکار، دُول امپریالیسم و مادی هستند که حاضرند به خاطر فروش اسلحه و پر شدن جیبهایشان آتش جنگ روشن کرده گروه زیادی را به خاک و خون بکشانند.

پرفایده بودن کتاب

آنچه گذشت، نمونه‌ای از مطالب این کتاب شریف است که راستی نافع و برای همه طبقات قابل استفاده است و چون از دل برخاسته لاجرم بر دل می‌نشیند، و امیدواریم مانند آثار دیگر حضرت مؤلف محترم با استقبال کم نظیر دوستان و علاقه‌مندان مواجه شده در قطعه‌های مختلف و تیراژهای بسیار، مجدداً منتشر گردد.

مسئولیت بیشتر در جمهوری اسلامی

اینک که بحمد الله حکومت اسلامی در حال استقرار است، وظیفه مؤمنین نیز شدیدتر شده است. باید در عرصه‌های مختلف و ابعاد گوناگون اسلام فعالیت خود را زیاده‌تر نمایند؛ از آن جمله در جنبه تبلیغات اسلامی و نشر حقایق قرآن مجید، کوشا تر باشند. همان‌طور که در زمان طاغوت، نامه مبارزه با دستگاه ظلم و فساد و بی‌دینی بود، هم اکنون نیز برنامه سازندگی اسلامی داخلی و خارجی، شخصی و اجتماعی و بالأخره ظاهری و باطنی است.

«کتابخانه مسجد جامع شیراز» - که بیش از بیست سال از تأسیس آن می‌گذرد - با برنامه‌های مختلف، سهم ناچیزی در ارشاد و تبلیغ اسلامی به عهده گرفته است و این کتاب و نظایر آن، قسمتی از فعالیت بخش انتشاراتی کتابخانه مزبور را می‌رساند؛ بنابراین، همکاری و مساعدت علاقه‌مندان موجب تشویق و توسعه فعالیت این مؤسسه می‌باشد.

شیراز - سید محمد هاشم دستغیب

پنجم صفر المظفر ۱۴۰۰

مطابق ۵۸/۱۰/۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	● پیشگفتار
۶	۵۴ نکاتی چند دربارهٔ زمان تفسیر سر حدید
۶	۵۴ وجه نامگذاری کتاب به «معمونی» در قرآن
۷	۵۴ تسبیح همهٔ موجودات و مالکیت خداوند
۷	۵۴ سر انسان نمونه‌ای از قدرت بی پایان
۸	۵۴ خداوند، اول و آخر، ظاهر و باطن
۸	۵۴ آفرینش آسمانها و معانی عرش
۹	۵۴ مکافات و مجازات، مبدأ و معاد
۹	۵۴ اختلاف روز و شب، نشانه‌ای از عظمت خداوند
۱۰	۵۴ دستورات اخلاقی برای تهذیب نفس
۱۰	۵۴ نور مؤمن و ظلمت کافر در صراط
۱۱	۵۴ خشوع دل، زمینه‌ای برای ایمان
۱۱	۵۴ حقیقت دنیا
۱۲	۵۴ آخرت، سزاوار دل بستگی
۱۲	۵۴ تنافی مقدرات با اختیار

- ۱۳ پیغمبران و کتابهای آسمانی و عدل الهی
- ۱۴ رهبانیت و اسلام
- ۱۴ سفارش همه بزرگان به پرهیزگاری
- ۱۵ پرفایده بودن کتاب
- ۱۵ مسؤلیت بیشتر در جمهوری اسلامی
- ۱۶ ● جلسه اول: لزوم کسب دانش و حکمت در ماه رمضان
- ۱۷ خودشناسی، مقدمه خداشناسی و حکمت
- ۱۸ تنزل و هوودی در اثر خود ناشناسی
- ۱۸ خودشناسی از دیدگاه قرآن مجید
- ۲۰ قلت بیماری حیوانات
- ۲۰ دوی دردهای روحی در قرآن مجید
- ۲۲ زهر و پادزهر در گوزن
- ۲۳ ارزشمندی اشک انسان
- ۲۴ وجوب پرهیز از گناه
- ۲۷ ● جلسه دوم: ذکر صلوات رأس همه ذکرها
- ۲۷ سخنی جاودانه از عیسی مسیح علیه السلام
- ۲۸ راحت تر بودن اعصاب در ماه رمضان
- ۲۹ نخستین آیه از قرآن مجید
- ۲۹ تأثیر شگرف «بِسْمِ اللَّهِ» در نجات از حادثه‌ای هولناک
- ۳۰ حکایت جالب واعظ و مستمع
- ۳۱ معنای «بسم»
- ۳۲ چشم و رؤیت چیزهای کثیف
- ۳۳ روایتی جالب از رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۳ ساعت مرگ، نمونه‌ای از قدرت خداوند

- ۳۵ لزوم یاد خدا در همه جا
- ۳۶ اندرزی شگفت و صحیح
- ۳۷ زیارت امام حسین علیه السلام در شب جمعه
- ۳۹ ● جلسه سوم: ثواب ذکر صلوات بر محمد و آل او علیهم السلام
- ۴۰ ای همه هستی ز تو پیدا شده
- ۴۱ گریختن جن و شیطان از بسم الله
- ۴۱ معنای رحمان و رحیم
- ۴۲ نمونه‌ای از رحمت رحمانیه خداوند
- ۴۳ دندانهای تیز و پهن و سخواران
- ۴۴ مرغ هوا را نصیب ما می‌آورد
- ۴۵ لزوم ملکه شدن رحمت بی
- ۴۶ حکمت برخی از امراض
- ۴۷ بیماری در اثر گناه و کفاره آن
- ۴۸ رحمت بودن مرگ جوان برای خود و والدین
- ۴۹ رحمت رحیمیه، ویژه مؤمنین
- ۵۰ شفقت به پرندگان و پاداش آن
- ۵۲ ● جلسه چهارم: رحمت رحمانی، تکوینی و رحیمی
- ۵۲ رحمت رحمانی، تکوینی و رحمت رحیمی، کسی است
- ۵۴ گواهی دادن موجودات به پاکی خداوند
- ۵۵ اقسام تسبیح
- ۵۶ قرص صورت نمادی از قدرت خداوند
- ۵۷ قدرت خداوند در صدا و بند انگشت انسان
- ۵۸ قدرت نمایی خداوند در عالم گیاهان
- ۵۸ افراد ملکوتی و شنیدن تسبیح ملکوتی

۵۹. آهوان تشنه و باریدن باران.....
۶۰. داستانی عجیب از شعور حیوانات.....
۶۳. ● جلسه پنجم: عالم ملک و ملکوت.....
۶۴. زنبور عسل نمونه شعور.....
۶۶. سخن گفتن هدهد و مورچه با حضرت سلیمان علیه السلام.....
۶۷. مزاح جالب هدهد با حضرت سلیمان علیه السلام.....
۶۷. حکایت هدهد و خبر از ملکه سبا.....
۶۸. نطق ملکرئی هدهد.....
۶۹. گفتگوی حضرت سلیمان علیه السلام با سلطان مورچگان.....
۷۰. حکایت حضرت سلیمان علیه السلام و مرد دهقان.....
۷۲. ● جلسه ششم: تشابه نباتات با حیوانات در برخی جهات.....
۷۲. ناله ستون حنانه از فاصله گرفتن رسول صلی الله علیه و آله با آن.....
۷۳. فغان زمین از دست سه طایفه.....
۷۴. نور و فرش برای ملکوت قبر.....
۷۵. خداوند؛ عزیز مطلق.....
۷۵. اشتباه نادانان و منافقان.....
۷۷. آرزوی حقیرانه عبدالملک مروان.....
۷۷. حکایتی عبرت‌انگیز از امیر تیمور لنگ.....
۷۸. خلیفه احمق و وقت ناشناس.....
۷۹. عزت در چیست؟.....
۷۹. پاداش بزرگ خداوند به جوان پاکدامن.....
۸۱. عزت بی نظیر حضرت ابا الفضل علیه السلام.....
۸۲. ● جلسه هفتم: خداوند؛ مالک مطلق هستی.....
۸۳. عدم امکان فرار از حکومت خداوند.....

- ۸۴ زندگی و مرگ از شوون ملک خداوند
- ۸۵ بی‌اعتباری امور اعتباری
- ۸۶ مالکیت‌های مجازی و اعتباری
- ۸۶ عبرتی ارزشمند برای انسانهای مغرور
- ۸۷ معامله سودمند ابودحداح با رسول خدا ﷺ
- ۸۹ لذت بردن از مناجات با خدا نشانه حیات دل
- ۹۰ دروغگویی به خاطر یک گرده نان!
- ۹۱ ● جلسه نهم: زنده شدن دل با یاد خداوند
- ۹۱ هر چه آن خداوند کند برین بود
- ۹۲ کلامی جاودانه از رسول خدا ﷺ پیرامون مهر خداوند به بندگان
- ۹۳ علاقه مندی خداوند به سادات و شیخ شبحنی بشر
- ۹۳ خداوند؛ علة العلیل
- ۹۴ فرجام هر چیز به سوی خداوند
- ۹۶ آشکار بودن هستی خداوند
- ۹۷ ادعای پوچ و پاسخ امام صادق علیه السلام
- ۹۹ نخستین مخلوق خداوند
- ۱۰۱ شبهة رد الشمس و پاسخ آن
- ۱۰۴ ● جلسه نهم: برخی از صفات خداوند
- ۱۰۵ ذکر دو مثال
- ۱۰۶ تعلق قدرت به ممکنات
- ۱۰۷ سخنی از امام صادق علیه السلام درباره خداشناسی
- ۱۰۸ پاسخ به یک پرسش
- ۱۰۹ غلیم بودن خداوند
- ۱۱۰ دوران آفرینش آسمانها و زمین

- ۱۱۱ عرش الهی و تدبیر امور
- ۱۱۲ مراد از عرش چیست؟
- ۱۱۴ قلب مؤمن عرش خداوند
- ۱۱۵ **جلسه دهم: برخی از شگفتیهای عالم خلقت**
- ۱۱۵ خداشناسی در سوره حدید
- ۱۱۶ بانویی زیبا در عمق سی قلمتی دریا!
- ۱۱۸ سنگها، آسمانی و تخریب زمین
- ۱۱۹ مکان بدنها و ارواح پس از مرگ
- ۱۲۱ **جلسه یازدهم: علم و قدرت خداوند**
- ۱۲۲ ملکوت آسمان جای عدل بل ایمان
- ۱۲۳ پرسشهای مردگان از همدنگ
- ۱۲۴ حاضر و ناظر بودن خداوند
- ۱۲۴ پرشی از سهل شوشتی و پاسخ او
- ۱۲۶ تأثیر سخن بانوی علویه بر مردی تقوا
- ۱۲۹ **جلسه دوازدهم: بصیر بودن خداوند نسبت به اعمال انسان**
- ۱۳۰ گستاخی ضمره به امام سجاد علیه السلام و کيفر سخت آن
- ۱۳۲ حیا لازمه ایمان
- ۱۳۲ ارتباط معاد با مبدأ
- ۱۳۴ تفاوت مکافات و مجازات
- ۱۳۵ توهین به حضرت فاطمه علیها السلام و کيفر سخت آن
- ۱۳۶ حکایت جالب ابن مسعود و ابو جهل در جنگ بدر
- ۱۴۰ **جلسه سیزدهم: خداوند؛ خالق علتها**
- ۱۴۰ اختلاف شب و روز نشانه‌ای از قدرت خداوند
- ۱۴۲ عالم بودن خداوند به اسرار و نهانها

- ۱۴۳ ۱۴۳: وجوب ایمان آوردن به خداوند
- ۱۴۴ ۱۴۴: لزوم خشوع و خضوع برای خداوند
- ۱۴۵ ۱۴۵: انسان کفور و نمک شناس
- ۱۴۷ ۱۴۷: وظیفه ثروتمندان هنگام جهاد
- ۱۴۸ ۱۴۸: شیفتگی شگفت آور اباذر غفاری به پیامبر ﷺ
- جلسه چهاردهم: وجوب ایمان آوردن به خدا و رسول ۱۵۰
- ۱۵۱ ۱۵۱: معنای استخفاف
- ۱۵۲ ۱۵۲: پرسش از مرگ و پاسخ رسول خدا ﷺ
- ۱۵۳ ۱۵۳: علت وحشت از مرگ
- ۱۵۴ ۱۵۴: عبرتی بزرگ از یک واقعه!
- ۱۵۴ ۱۵۴: مادر جعفر برمکی و تخلص حقت بار
- ۱۵۵ ۱۵۵: نمونه‌ای از زندگانی ذلت‌بار خانه‌انامرگ
- ۱۵۶ ۱۵۶: پاداش بزرگ خداوند برای انفاق
- ۱۵۷ ۱۵۷: هدیه ارزشمند پیامبر اکرم ﷺ به دخترش فاطمه زهرا ﷺ
- ۱۵۸ ۱۵۸: نشانه‌های مؤمن از قرآن
- ۱۶۱ ۱۶۱: انفاق کامل را از اهل بیت ﷺ بجویم
- جلسه پانزدهم: خشوع در دل، نشانه ایمان ۱۶۳
- ۱۶۵ ۱۶۵: لزوم خوف کردن از روز قیامت
- ۱۶۶ ۱۶۶: مردن به خاطر ترس از روز قیامت
- ۱۶۷ ۱۶۷: سرزنش شدن مردم به خاطر عدم انفاق
- ۱۶۸ ۱۶۸: نمونه‌هایی از انفاق ائمه معصومین ﷺ
- جلسه شانزدهم: اصرار پیامبر ﷺ در ایمان آوردن مردم ۱۷۳
- ۱۷۴ ۱۷۴: خاک، آغاز و فرجام انسان
- ۱۷۴ ۱۷۴: خواب، نشانه شگفت خداوند

- ۱۷۵ زن و مرد آیتی از خداوندند.
- ۱۷۵ نزول آیات یتیمات در قرآن.
- ۱۷۶ احکام از آیات یتیمات.
- ۱۷۷ تدبیر هوشمندانه مفضل در حل اختلاف شیعیان.
- ۱۷۷ خداوند، آخرین وارث.
- ۱۷۸ اخلاص شرط اساسی انفاق.
- ۱۷۹ انفاق علی علیه السلام به مقدار.
- ۱۸۰ ثواب قریس و صدقه.
- ۱۸۲ فریادرسی علی علیه السلام با جگر کوفی.
- ۱۸۴ ● جلسه هفدهم: قرض دادن به خداوند و پاداش آن.
- ۱۸۴ بزرگی و عظمت دستار افریس.
- ۱۸۵ وجود کهکشانهای فراوان در آسمان.
- ۱۸۶ انفاقهای بی حساب خداوند.
- ۱۸۶ انفاقهای شگفت‌انگیز زمین و خاک.
- ۱۸۷ جاودانگی روح انسان.
- ۱۸۷ معامله کردن با خداوند منشأ عظمت و جاودانگی انسان.
- ۱۸۸ بهره‌مندی از زبان در کار خیر.
- ۱۹۰ ● جلسه هجدهم: هدفمند بودن جهان آفرینش.
- ۱۹۱ نقش اساسی تبت در اعمال.
- ۱۹۲ باطل شدن قرض الحسنه به خاطر منت و اذیت کردن.
- ۱۹۳ دو مثال از قرآن کریم.
- ۱۹۳ نمونه‌ای از منت و اذیت.
- ۱۹۵ از علی علیه السلام آموز اخلاص عمل.
- ۱۹۵ لزوم انفاق از بهترین اموال.

- ۲۱۸ ایمان و عمل صالح دورکن سعادت انسان
- ۲۱۹ ایمان و عمل صالح منشأ نیرومندی انسان
- ۲۲۰ ناکامی معاویه در فریب دادن حضرت اباذر رضی الله عنه
- ۲۲۱ سخن جاودانه علی رضی الله عنه
- ۲۲۲ دنیای غرب یا جهان توخس و جنایات
- ۲۲۳ **جلسه بیست و دوم: گفتگوی رو در روی جهنمیان با بهشتیان**
- ۲۲۴ مرگ، بودکننده همه آرزوها
- ۲۲۵ حکایتی جالب از دانشمندی بزرگ
- ۲۲۶ پرهیز از گناه برط و جوارى با اولیای خدا
- ۲۲۶ سخن ماندگار پیامبر صلی الله علیه و آله به برابری
- ۲۲۷ ویژگیهای منافق و کافر
- ۲۲۸ معانی متعدد برای واژه مولا
- ۲۲۸ ظهور کمال عدل الهی در قیامت
- ۲۲۹ حکایت منصور عمار و جوان مؤمن
- ۲۳۰ آرزوی حضرت مریم علیها السلام پس از مرگ
- ۲۳۱ ارزش شب قدر و ثواب خواندن برخی از سوره‌ها
- ۲۳۳ **جلسه بیست و سوم: عزت مؤمنین و ذلت منافقین در قیامت**
- ۲۳۴ دزد زیرک و صاحبخانه سفیه
- ۲۳۵ عوامل قدرتمند در فریب دادن انسان
- ۲۳۵ ۱- اسکناس
- ۲۳۵ ۲- زن
- ۲۳۵ ۳- ریاست
- ۲۳۶ شرمندگی کیشهای مسیحی در برابر منطق یک مسلمان
- ۲۳۷ پول پرستی یهودیان!

- ۲۳۷ پول پرستی عامل عقب ماندگی مسلمانان
- ۲۳۸ عُمر عزیز است گرامی دارش
- ۲۴۰ علویة نفیسه و شش هزار ختم قرآن در قبر خویش
- ۲۴۰ حکایت جالب ابن بطوطه و مغازه دار شیرازی
- ۲۴۲ ● جلسه بیست و چهارم: لزوم شناخت مبدأ و معاد
- ۲۴۳ مجهول بودن حقیقت حیات و زندگی
- ۲۴۳ انسان و اروم تأمل در بدن
- ۲۴۴ قدرت خداوند در ریشه درختان
- ۲۴۴ قدرت خداوند در ساخت گل‌های رنگارنگ
- ۲۴۵ قدرت خداوند در ساخت سزیهای نامرئی
- ۲۴۵ درخت درنده (النبات المستترس)
- ۲۴۶ لزوم پی بردن از مخلوق به خالق
- ۲۴۶ مراتب سه گانه حیات
- ۲۴۷ صرف کردن پولهای فراوان برای سگها!!
- ۲۴۸ جهالت انسان در مصرف پول و امکانات
- ۲۴۸ دور شدن از شیطان و به دست آوردن حیات طیبه
- ۲۴۹ عدل مایه حیات و ظلم مایه مemat
- ۲۵۰ تقوا ملاک و عیار ازدواج اسلامی
- ۲۵۱ اعتراض علی علیه السلام به علاء بن زیاد بصری
- ۲۵۱ حضرت مهدی (عج) حاکم مطلق جهان
- ۲۵۲ برخی از علایم ظهور امام زمان (عج)
- ۲۵۳ صیحة آسمانی و نزول عیسی علیه السلام مسیح
- ۲۵۳ ظهور حضرت مهدی علیه السلام و کامل شدن عقل مردم
- ۲۵۴ تأثیر دعا در تعجیل ظهور امام عصر علیه السلام

- جلسه بیست و پنجم: خداوند و افاضه حیات به مخلوقات ۲۵۵
- ۲۵۶ سخن جالب از شیخ الرئیس ۲۵۶
- ۲۵۶ زیرکیها در حیوانات از روح حیوانی است ۲۵۶
- ۲۵۷ موش و حقه‌های شیطانی ۲۵۷
- ۲۵۷ فریب خوردن بز توسط میمون! ۲۵۷
- ۲۵۸ آثار حیات در وجود انسان و موجودات ۲۵۸
- ۲۵۹ ظهور اسم زماں عجله و اجرای عدالت بر روی زمین ۲۵۹
- ۲۵۹ خداوند زنده کردن زمین دلها ۲۵۹
- ۲۶۰ دو عامل عمد در جرمی شدن زنها ۲۶۰
- ۲۶۱ لزوم رعایت کردن حیوانات از سوی بانوان ۲۶۱
- ۲۶۲ شرایط قبولی قرض الحسبه ۲۶۲
- جلسه بیست و ششم: شرایط استجاب دعا ۲۶۴
- ۲۶۶ نجات کودک بازیگوش به تقاضای یک مسکن از خداوند ۲۶۶
- ۲۶۷ اجابت دعا به تدریج و به وسیله اسباب ۲۶۷
- ۲۶۸ حکایت ازدواج شخص عابد با دختر اشراف زاده ۲۶۸
- ۲۶۸ وجود مصلحت در تأخیر استجاب ۲۶۸
- ۲۶۹ تعبیر خواب شگفت‌انگیز ابن سیرین ۲۶۹
- ۲۷۰ حکایت ابن ابی یعفر و امام صادق عجله ۲۷۰
- ۲۷۱ اجابت نفرین حضرت موسی و هارون عجله پس از چهل سال ۲۷۱
- ۲۷۲ شرط قبولی انفاق ۲۷۲
- ۲۷۳ صدقه رفع بلا ۲۷۳
- جلسه بیست و هفتم: خشوع قلب علامت ایمان حقیقی ۲۷۴
- ۲۷۵ لزوم مطابقت گفتار با کردار ۲۷۵
- ۲۷۶ تفاوت رجا و امید واقعی و دروغین ۲۷۶

- ۲۷۷ علی رضی الله عنه صدیق حقیقی
- ۲۷۸ سفارش اکید پیامبر صلی الله علیه و آله به حفظ زبان
- ۲۷۸ جایز بودن دروغ مصلحتی
- ۲۷۸ ائمه معصومین علیهم السلام گواهان امت
- ۲۷۹ اهل دوزخ بودن کافران
- ۲۸۱ حکایتی جالب از شیخ محمود عراقی رحمته الله
- ۲۸۱ ضعف ساز در درک حقایق
- ۲۸۲ خوشبین بودن به عاقبت کار
- ۲۸۵ ● جلسه بیست و هشتم: دانستن حقایق از ویژگیهای انسان
- ۲۸۶ معنای دنیا
- ۲۸۶ انسان و بازیهای کودکان
- ۲۸۷ مرگ و پایان بازیهای کودکان
- ۲۸۷ انسانهای بزرگسال و بازیهای کودکان
- ۲۸۸ زیت‌های تقلیدی و ناپسند
- ۲۸۹ زینت مثبت و مستحب
- ۲۹۰ فخر کردن به مسکن!
- ۲۹۰ فخر به اجداد کافر و پاسخ تاریخی رسول خدا صلی الله علیه و آله به او
- ۲۹۱ تدبیر موش باهوش برای نجات فرزند
- ۲۹۳ ● جلسه بیست و نهم: نماز جماعت بزرگترین شعار اسلام
- ۲۹۴ استفاده بهینه از زبان در ماه رمضان
- ۲۹۵ تفکر یک ساعت بهتر از عبادت یک سال
- ۲۹۵ نقش شگرف روزه در تکامل و سعادت انسان
- ۲۹۶ لزوم تقویت روح و تضعیف جهات حیوانی
- ۲۹۸ روزه عام، خاص و خاص الخاص

- ۲۹۸ گناهان ثبت شده پاک می‌شود.
- جلسه سی‌ام: روزه و عبادات جسمی و قلبی ۳۰۰
- ۳۰۱ چهل شبانه روز امساک کامل حضرت موسی علیه السلام در کوه طور.
- ۳۰۱ طراوت پیکر ابن بابویه، شیخ صدوق و احمد بن موسی پس از سالها.
- ۳۰۲ خودشناسی؛ ارزشمندترین دانش.
- ۳۰۳ جنبه حیوانی و روحانی انسان.
- ۳۰۴ سخنی باودانه از علی علیه السلام در زشتی ظلم و ستم.
- ۳۰۴ پاسخ باب عالم به پادشاه مغرور و متکبر.
- ۳۰۵ خنثی شدن نفقه عثمان با هوشیاری حضرت اباذر رضی الله عنه.
- ۳۰۶ لزوم پرهیز از موارد سهگانه.
- ۳۰۶ چشم پوشی و توجیه شحفت انبیا علیهم السلام.
- ۳۰۷ رفتن به بهشت و جهنم با پای بود.
- ۳۰۸ فریب خوردن شریح قاضی توسط سنگ مرگ ابن زیاد!
- جلسه سی و یکم: وسعت و گستره روح انسان ۳۱۰
- ۳۱۰ محمد بن زکریا و معالجه خوارزمشاه به کمک صورت روح.
- ۳۱۱ تأثیر شگرف تلقین در انسان.
- ۳۱۲ بدن، مرکب روح انسان.
- ۳۱۳ مرگ موجودات نشانه‌ای از قدرت خداوند.
- ۳۱۳ پندی ارزشمند از اسکندر ذوالقرنین.
- ۳۱۴ حکایت حکمت آمیز بهلول با وزیر هارون در گورستان.
- ۳۱۵ اجسام لطیف قابل رؤیت نیستند.
- ۳۱۵ مکان از لوازم اجسام.
- ۳۱۶ عجز انسان در شناخت ذات خداوند.
- ۳۱۷ سخنی ارجمند از علی علیه السلام درباره شگفتی کار عزرائیل.

- ۳۱۷ ۴۰ پرسش پیامبر ﷺ از ملک الموت در شب معراج
- ۳۱۸ ۴۰ حرمت تفکر در ذات خداوند
- ۳۱۸ ۴۰ اقسام فعالیت‌های روح انسان
- ۳۱۹ ۴۰ گفتگوی امام صادق علیه السلام با مرد هندی پیرامون تجرد روح
- ۳۲۰ ۴۰ رؤیای صادقه نادرشاه افشار
- ۳۲۱ ۴۰ لزوم پرهیز از غرور و نازیدن
- ۳۲۲ ۴۰ سخن پاینده از امام سجاد علیه السلام
- ۳۲۴ ۴۰ ● جلسه سی و دوم: توحید، اساس دین، سعادت و کمال انسان
- ۳۲۵ ۴۰ قدرت خداوند در تولید شیر برای کودک
- ۳۲۶ ۴۰ خداوند، خالق همه هستیا
- ۳۲۷ ۴۰ بد نامی معاویه و سلیمان بن عبدالملک در خوردن طعام
- ۳۲۸ ۴۰ خداوند، رافع گرسنگی و تشنگی
- ۳۲۹ ۴۰ شرک، نکتت دنیا و آخرت
- ۳۲۹ ۴۰ توحید، درمان شرک
- ۳۳۰ ۴۰ سخنی جاودانه از مولا علی علیه السلام
- ۳۳۰ ۴۰ معامله با خداوند سودمندترین معامله
- ۳۳۲ ۴۰ ● جلسه سی و سوم: خداوند، مالک تمام هستی
- ۳۳۳ ۴۰ لزوم قراءت قرآن به قدر امکان
- ۳۳۵ ۴۰ مسلمان شدن فضیل بن عمیر و فاصله گرفتن از فحشا
- ۳۳۶ ۴۰ ایمان استوار مسلمانان و رسوایی عمروعاص و عماره
- ۳۳۷ ۴۰ ایمان آوردن ساحران به حضرت موسی علیه السلام و شرمساری فرعون
- ۳۳۸ ۴۰ تقاضای طفل خردسال از مادر به رفتن در آتش و حفظ ایمان
- ۳۴۰ ۴۰ ● جلسه سی و چهارم: معنای زندگی دنیوی از دیدگاه قرآن
- ۳۴۱ ۴۰ مظاهر تمدن یا توخش!؟

- ۳۴۳ ۱۰۰ شکفتنی متفاوت مؤمن و کافر از زراعت خویش
- ۳۴۵ ۱۰۰ هدف مثبت و منفی در تکاثر
- ۳۴۶ ۱۰۰ سخنی حکیمانه از رسول خدا ﷺ در مسافرت
- ۳۴۷ ۱۰۰ مرگ سلطان محمود غزنوی، عبرتی برای زراندوزان
- ۳۴۷ ۱۰۰ داستان مرگ مأمون خلیفه عباسی
- ۳۴۸ ۱۰۰ از علی رضی الله عنه آموز اخلاص عمل
- ۳۴۹ ۱۰۰ مقدس بودن زفاف و لزوم شکرگزاری در حجله
- ۳۴۹ ۱۰۰ جهالت ریشه تخاصم
- ۳۵۰ ۱۰۰ تقوا، میزان قبولیت
- ۳۵۲ ● جلسه سی و پنجم: مارات حیات حیوانی و انسانی
- ۳۵۳ ۱۰۰ لزوم سرعت گرفتن به سوی اسباب رحمت
- ۳۵۴ ۱۰۰ درماندگی زهری و نجات وی توسط امام سجاد رضی الله عنه
- ۳۵۵ ۱۰۰ گستره بی پایان بهشت
- ۳۵۶ ۱۰۰ ارتباط تنگاتنگ ایمان با سبقت در کارهای خیر
- ۳۵۷ ● جلسه سی و ششم: متفاوت بودن سبقت در کارها، پیام آخرت
- ۳۵۸ ۱۰۰ وجود بهشت برزخی
- ۳۵۸ ۱۰۰ مجلسی اول و رؤیت بهشت برزخی
- ۳۵۹ ۱۰۰ بهشت، فضلی از فضلهای الهی
- ۳۶۰ ۱۰۰ توقع بی جای یک عابد!
- ۳۶۰ ۱۰۰ یک عمر عبادت در برابر نعمت چشم
- ۳۶۲ ۱۰۰ ثبت بودن حوادث در لوح و کتاب الهی
- ۳۶۳ ۱۰۰ جاری شدن تقدیرات الهی با حفظ اختیار
- ۳۶۳ ۱۰۰ آسایش دو گیتی
- ۳۶۴ ۱۰۰ برهیز از تأسف خوردن بر مافات

- ۳۶۵ رؤیاهای صادق برهانی بر وجود.....
- ۳۶۵ تعبیر خواب جالب از امام صادق علیه السلام
- ۳۶۶ تعبیر خواب جالب از ابن سیرین.....
- ۳۶۶ وضع دحشتناک خورندگان مال یتیم در ملکوت.....
- ۳۶۶ وضع رباخوار در ملکوت.....
- ۳۶۷ امام حسین علیه السلام و تعبیر رؤیای خویش.....
- ۳۶۸ ● جلسه بیستم: تفاوت عالم ملک با عالم ملکوت.....
- ۳۷۰ اعتقاد راسخ و شگفت‌انگیز عرب بیابانی.....
- ۳۷۰ حکایتی شگفت از ام سلمه و ابو طلحه.....
- ۳۷۲ خیرات و برکات مرگ.....
- ۳۷۳ مبارزه رسول خدا با نژادپرستی.....
- ۳۷۶ ● جلسه سی و هشتم: عدل؛ دوامی اصل از اصول دین.....
- ۳۷۷ سخنی از اهل هیت درباره قدرت و اسم خداوند.....
- ۳۷۷ عدل و شگفتیهای خلقت در انسان و حیوانات.....
- ۳۷۹ قوانین منظم الهی برای اجرای عدل الهی.....
- ۳۸۱ معین بودن قوانین و حدود برای عبادات.....
- ۳۸۱ لزوم اجرای قوانین الهی توسط علما و بزرگان دین.....
- ۳۸۳ حضرت ولیعصر (عج) واسطه میان عالم اعلی و زمین.....
- ۳۸۳ تشرف مقدس اردبیلی خدمت ولیعصر (عج).....
- ۳۸۵ ● جلسه سی و نهم: ارسال پیامبران علیهم السلام با بینات و دلایل روشن.....
- ۳۸۷ ناکامی سارقان در سرقت عصای حضرت موسی علیه السلام.....
- ۳۸۸ سرسختی و شجاعت بی نظیر پیامبر صلی الله علیه و آله در برابر بت پرستان.....
- ۳۸۸ حکایت جالب پیامبر قلبایی و خلیفه عباسی.....
- ۳۹۰ قرآن؛ معجزه جاوید پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله.....

- ۳۹۱ همراه با نسخه‌های رحمانی ارسال انبیا علیهم‌السلام
- ۳۹۳ میزان برای بسط عدل
- ۳۹۴ آثار ارزشمند آهن فواید و آثار ارزشمند آهن
- ۳۹۵ لزوم ستیز و مبارزه با دشمنان دین
- ۳۹۶ گفتگوی خداوند با جبرئیل درباره دشواری راه بهشت
- ۳۹۹ **جلسه چهارم: فلسفه انزال حدید**
- ۴۰۰ حکمت خداوند در آفرینش آب، غذا و هوا
- ۴۰۰ در هر نفسی دو نعمت موجود و بر هر نعمتی شکر لازم
- ۴۰۱ لزوم مبارزه با دشمنان عدالت
- ۴۰۲ لزوم اخلاص در عمل
- ۴۰۳ حماقت خنده‌آور یکی از اسلحه‌ها در جنگ
- ۴۰۵ ارشاد حکیمانه از ابراهیم ادهم
- ۴۰۵ آهن و سیله‌ای برای مبارزه و امتیازات سفینه نوح علیه‌السلام
- ۴۰۶ فلسفه بت پرستی از سوی انسان
- ۴۰۸ رکود عقل، عامل بت پرستی
- ۴۰۹ ننگی بزرگ بر دامن بشریت!
- ۴۰۹ هدایت شدگان و گمراهان از نسل حضرت نوح و ابراهیم علیهم‌السلام
- ۴۰۹ حضرت عیسی علیه‌السلام و کتاب آسمانی او
- ۴۱۰ جایگاه والای قرآن از دیدگاه پیامبر و مسلمانان
- ۴۱۴ **جلسه پنجم و یکم: خالی نبودن زمین از حجت الهی**
- ۴۱۵ قوم یهود بی رحم‌ترین قوم جهان!
- ۴۱۶ منشأ پدیده رهبانیت در نصارا
- ۴۱۷ صومعه‌نشینی و حب ریاست!
- ۴۱۸ حکایت ابو عامر راهب و احداث مسجد ضرار

- ۴۱۸ اجابت نفرین پیامبر ﷺ درباره ابو عامر راهب
- ۴۱۹ گناه بخشی کلیسا، یا ترویج فحشا و فساد
- ۴۲۰ فریب خوردن کشیش توسط یک مسلمان با هوش اصفهانی
- ۴۲۱ فساد کلیسا منشأ پیشرفت کمونیست
- ۴۲۱ اوج علاقه یک مسیحی به امام خمینی
- ۴۲۲ علی و سیراب نمودن سپاهیان با قدرت ولایت
- ۴۲۳ مسلمان شدن راهب مسیحی به دست علی
- ۴۲۴ راز و نیاز راهب مسیحی با سربریده امام حسین
- ۴۲۵ ● جلسه چهل و دوم: حقوقات جهان هستی، برهانی بر وجود خداوند
- ۴۲۶ تقوای الهی مایه جبارانست
- ۴۲۷ لزوم رعایت تقوا در تمام مراحل زندگی
- ۴۲۸ حضرت فاطمه و الگوی برای بانوان جهان
- ۴۲۹ ازدواج آسان و ساده امام علی و حضرت زینب
- ۴۳۰ تواضع شگفت آور امام رضا
- ۴۳۱ تواضع علی در برابر فضیلت‌های الهی
- ۴۳۲ خرسند نبودن به خاطر رسیدن به ریاست
- ۴۳۲ متنبه شدن بشرحافی توسط امام موسی بن جعفر
- ۴۳۳ شگفتی بانویی در مدینه از تواضع رسول خدا
- ۴۳۳ توصیه علی به مردم مدائن در پرهیز از پذیرش ذلت
- ۴۳۴ نفس از در هاست او کی مرده است
- ۴۳۶ ● جلسه چهل و سوم: تأکید خداوند بر تقوا و خداشناسی
- ۴۳۸ شهادت مظلومانه آیه الله سعیدی توسط ساواک
- ۴۳۸ وجوب اطاعت از مقام ولایت
- ۴۴۰ پاداش اطاعت از ولایت

- ۴۴۱ تقوا، مایه نجات انسان از گمراهی
- ۴۴۲ سخنان شرم آور در تورات و انجیل فعلی
- ۴۴۴ ● جلسه چهل و چهارم: ادعاهای گزاف و بوج یهود و مسیحیت
- ۴۴۵ تابی اصل و اساس بودن تورات و انجیل فعلی
- ۴۴۶ عاری بودن قرآن از تحریف
- ۴۴۶ سخن ارجمند از مرحوم بلاغی رحمته الله علیه
- ۴۴۸ فیل داریه ادعا با مدعا
- ۴۴۹ سخن مزخرف از برخی از مسیحیان!
- ۴۵۰ عظمت و بزرگی نسا خدا
- ۴۵۲ ● فهرست منابع و مآخذ
- ۴۵۷ ● فهرست مطالب